

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2003. gada 14. februāra
rīkojumu Nr. 79

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0150

Profesija

Mežsaimniecības tehnologs

Kvalifikācijas līmenis

4

Nodarbinātības apraksts

Mežsaimniecības tehnologs vada mežsaimnieciskos darbus uzņēmuma struktūrvienībā valsts un privātajos mežos - plāno, organizē, kontrolē, sniedz konsultācijas meža atjaunošanas, meža kopšanas un mežizstrādes darbos atbilstoši darba aizsardzības un vides aizsardzības prasībām. Vada citus darbiniekus. Pārzina uzņēmējdarbības ekonomikas, grāmatvedības un likumdošanas pamatus. Piedalās biznesa plānu un tāmju izstrādē.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Vadīt meža atjaunošanu un meža ieaudzēšanu.	1.1 Izvēlēties meža atjaunošanas un meža ieaudzēšanas veidus un metodes. 1.2 Izvēlēties augsnes sagatavošanas veidu un tehniku 1.3 Izvēlēties stādāmo materiālu. 1.4 Iegādāties sēklu un stādāmo materiālu. 1.5 Vadīt meža atjaunošanas darbus 1.6 Kontrolēt meža atjaunošanas darbus. 1.7 Veikt stādījumu inventarizāciju.
2. Plānot un vadīt meža sēklkopības un kokaudzētavas darbus.	2.1 Pārzināt meža sēklu plantācijas apsaimniekošanu un ražošanas procesu meža kokaudzētavās. 2.2 Pārzināt sēklu pārstrādes un uzglabāšanas tehnoloģijas. 2.3 Veikt meža reproduktīvā materiāla ieguves vietu kontroli.
3. Plānot un vadīt mežaudžu kopšanu.	3.1. Izvēlēties jaunaudžu kopšanas metodes. 3.2. Noteikt mežaudzes kopšanas nepieciešamību. 3.3. Norādīt kopšanas paņēmienus. 3.4. Vadīt kopšanas ciršu izstrādi. 3.5. Pārbaudīt un novērtēt darba kvalitāti. 3.6. Veikt audzes parametru un kvalitātes rādītāju mērījumus pēc parauglaukumu metodes. 3.7. Pielietot dažādus mērinstrumentus.
4. Plānot un vadīt kokmateriālu sagatavošanu.	4.1 Veikt galvenās cirtes platību atzīmēšanu dabā, izvēlēties izcērtamos kokus (izlases cirtēs) 4.2 Sagatavot dokumentāciju galvenās izmantošanas un kopšanas cirtēm. 4.3 Noteikt cirsmu izstrādes secību iecirknī. 4.4 Izvēlēties cirsmu izstrādes tehnoloģiju un sastādīt cirsmu izstrādes tehnoloģiskās kartes. 4.5 Vadīt kokmateriālu sagatavošanas un pievešanas darbus atbilstoši darba un vides aizsardzības prasībām.
5. Veikt kokmateriālu realizāciju.	5.1. Pārzināt kokmateriālu standartus. 5.2. Uzmērīt un novērtēt kokmateriālus. 5.3. Veikt sagatavoto kokmateriālu uzskaiti. 5.4. Analizēt piedāvājumu un pieprasījumu. 5.5. Veikt pirkšanas- pārdošanas operācijas. 5.6. Slēgt produkcijas piegādes līgumus. 5.7. Pārzināt koksnes tirgu. 5.8. Pārzināt cenu ietekmējošos faktoros.
6. Pārzināt mežsaimnieciskajos darbos pielietojamās mašīnas, instrumentus, darba rīkus	6.1. Pārzināt meža kokaudzētavās un meža atjaunošanā izmantojamus instrumentus un tehniku. 6.2. Pārzināt meža kopšanā izmantojamus instrumentus un tehniku. 6.3. Pārzināt kokmateriālu sagatavošanā izmantojamās mašīnas, motorinstrumentus un tehniku.

	<p>6.4. Pārzināt kokmateriālu pievešanā izmantojamās mašīnas un mehānismus.</p> <p>6.5. Pārzināt kokmateriālu izvešanā izmantojamo tehniku.</p>
7. Nodrošināt vidi saudzējošu ražošanas procesu.	<p>7.1. Nodrošināt vidi saudzējošu degvielu, eļļu, smērvielu lietošanu, uzpildīšanu un uzglabāšanu.</p> <p>7.2. Novērtēt meža kaitēkļu, slimību un meža dzīvnieku radītos bojājumus.</p> <p>7.3. Veikt meža aizsardzības profilaktiskos pasākumus.</p> <p>7.4. Pārzināt mežu sertifikācijas principus.</p> <p>7.5. Plānot vides aizsardzības prasību izpildi un kontrolēt to ievērošanu darbu izpildes laikā.</p> <p>7.6. Pārzināt dabisko meža biotopu un mikroliegumu izdalīšanas kritērijus.</p> <p>7.7. Aprēķināt dabas stihiju, kaitēkļu, slimību un dzīvnieku nodarītos zaudējumus mežam.</p> <p>7.8. Noformēt dokumentus par dabas stihiju, kaitēkļu, slimību un dzīvnieku nodarītiem zaudējumiem mežam.</p>
8. Veikt meža apsardzību.	<p>8.1. Organizēt ugunsdrošības profilaktiskos pasākumus.</p> <p>8.2. Organizēt un vadīt meža ugunsgrēku ierobežošanu un dzēšanu.</p> <p>8.3. Aprēķināt ugunsgrēku nodarītos zaudējumus mežam.</p> <p>8.4. Noformēt dokumentus par ugunsgrēku nodarītiem zaudējumiem mežam.</p> <p>8.5. Atklāt nelikumīgas darbības mežā un noformēt dokumentus par atbildības piemērošanu</p>
9. Pārzināt medību saimniecības organizāciju.	<p>9.1. Veikt dzīvnieku uzskaiti.</p> <p>9.2. Noteikt nomedīšanas apjomus.</p> <p>9.3. Organizēt medības.</p> <p>9.4. Lietot medību ieročus un rīkus atbilstoši noteikumiem.</p> <p>9.5. Atklāt un novērtēt medību pārkāpumus.</p> <p>9.6. Aizpildīt medību dokumentāciju.</p> <p>9.7. Pazīt un izmantot medībās šķirnes medību suņus.</p> <p>9.8. Novērtēt medību trofejas, veikt to pirmapstrādi</p> <p>9.9. Organizēt meža dzīvnieku dzīves apstākļu uzlabošanas pasākumus.</p>
10. Pārzināt mašīnu, instrumentu un darba rīku apkopes un remontus.	<p>10.1. Izvēlēties mašīnas, instrumentus vai rīkus, atbilstoši darba raksturam.</p> <p>10.2. Izvēlēties pareizās eļļas un smērvielas.</p> <p>10.3. Plānot periodiskās tehniskās apkopes.</p> <p>10.4. Organizēt vienkāršus remontus.</p>
11. Nodrošināt drošu darba vidi atbilstoši normatīvo aktu prasībām.	<p>11.1 Izveidot darba aizsardzības organizatorisko struktūru.</p> <p>11.2 Organizēt darba vides riska novērtēšanu un darba vides iekšējo uzraudzību</p>

	<p>11.3 Nodrošināt nodarbināto:</p> <p>11.3.1. instruktāžas darba aizsardzībā,</p> <p>11.3.2. obligātās veselības pārbaudes un vakcināciju,</p> <p>11.3.3. individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanu darba vietās,</p> <p>11.3.4. piedalīšanos darba vides riska noteikšanā.</p> <p>11.4 Organizēt un sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību</p>
12. Uzturēt kārtībā mežsaimniecisko infrastruktūru.	<p>12.1. Pārzināt meža meliorācijas darbus.</p> <p>12.2. Pārzināt meža ceļu būvi.</p> <p>12.3. Plānot un organizēt meža ceļu un meliorācijas sistēmu uzturēšanu.</p>
13. Pārzināt finanšu un grāmatvedības jautājumus.	<p>13.1. Analizēt uzņēmuma gada pārskatu.</p> <p>13.2. Izveidot uzņēmuma dokumentu aprites shēmu.</p> <p>13.3. Novērtēt uzņēmuma saimnieciskās darbības finanšu pārskatus pēc grāmatvedības datiem.</p> <p>13.4. Veikt norēķinus caur bankas kontiem.</p> <p>13.5. Veikt izpildīto darbu, materiālu un citu resursu uzskaiti.</p> <p>13.6. Veikt ekonomisko analīzi.</p>
14. Vadīt mežsaimniecības uzņēmuma struktūrvienību un sniegt konsultācijas	<p>14.1. Piedalīties uzņēmuma biznesa plānu sastādīšanā</p> <p>14.2. Organizēt un vadīt uzņēmuma struktūrvienības personāla darbību.</p> <p>14.3. Sastādīt uzņēmuma ieņēmumu un izmaksu prognozes kārtējam periodam.</p> <p>14.4. Plānot savlaicīgu darbu izpildi.</p> <p>14.5. Plānot un organizēt racionālu darba laika izmantošanu, veikt tās kontroli.</p> <p>14.6. Sastādīt darba izmaksu kalkulācijas.</p> <p>14.7. Organizēt nepieciešamo materiālu, instrumentu, tehnikas iegādi.</p> <p>14.8. Noformēt ar ražošanas procesu saistīto dokumentāciju.</p> <p>14.9. Gatavot pārskatus.</p> <p>14.10. Sniegt konsultācijas.</p> <p>14.11. Iegūt, izmantot un analizēt informāciju.</p>
15. Pilnveidot kvalifikāciju.	<p>15.1. Lasīt un pielietot tehniski normatīvo dokumentāciju.</p> <p>15.2. Lasīt profesionālo un izziņu literatūru.</p> <p>15.3. Piedalītiesursos un semināros.</p> <p>15.4. Izmantot datu bāzes.</p> <p>15.5. Apgūt svešvalodas profesionālās literatūras lasīšanai un lietošanai.</p>

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- Organizatoriskie - darbs veicams patstāvīgi. Jāvada 1., 2., 3. kvalifikācijas līmeņa profesijās nodarbināto darbs. Ekonomiskie aprēķini, darba plānošana un tā izpilde veicama patstāvīgi.
- Fizikālie - darbs pakļauts tiešai klimatisko apstākļu ietekmei.
- Bioloģiskie - iespējama saskarsme ar indīgiem un alerģiskiem augiem, slimiem meža dzīvniekiem, čūskām, ērcēm u.c.
- Ķīmiskie - tieša saskarsme ar degvielām, eļļām, izplūdes gāzēm, ķīmiskiem augu aizsardzības līdzekļiem.

Īpašas prasības uzdevumu veikšanai

- Nepieciešamas autovadītāja, motorinstrumentu vadītāja tiesības.

Prasmes

Specifiskās prasmes profesijā	Kopīgās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Vadīt meža selekcijas un kokaudzētavas darbus. • Pārzināt meža atjaunošanas, meža kopšanas, kokmateriālu sagatavošanas un pievešanas darba paņēmienus un tehnoloģijas • Pārzināt meža atjaunošanā, meža kopšanā, kokmateriālu sagatavošanā un pievešanā izmantojamās mašīnas, mehānismus, darba rīkus • Pārzināt meža ekoloģiju un tipoloģiju • Pārzināt augu un dzīvnieku klasifikāciju un sistemātiku • Pārzināt medību faunu un medību saimniecības pamatus. • Novērtēt un veikt medību trofeju pirmapstrādi. • Pārzināt meža ekosistēmas veidošanās principus • Pārzināt meža meliorāciju • Pārzināt meža ceļu būvi un uzturēšanu • Plānot tehnoloģiskos procesus. • Sastādīt meža kartes un skices. • Veikt mežaudžu inventarizāciju un meža novērtēšanu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Plānot meža komplekso izmantošanu. • Izpētīt jaunāko informāciju par mežizstrādi un mežsaimniecību. • Pārzināt biznesa plānu un tāmju sastādīšanas principus. • Pārzināt koksnes tirgu. • Sastādīt dokumentus par meža likumdošanas pārkāpumiem. • Pārzināt darba aizsardzības prasības • Pārzināt vides aizsardzības prasības mežsaimniecībā • Pārzināt ugunsdrošības noteikumus • Vadīt meža ugunsgrēku dzēšanas darbus. • Pārzināt grāmatvedības pamatus • Apgūt jaunāko informāciju par mežizstrādi un mežsaimniecību 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikēties (verbāli/rakstiski) • Sadarboties ar klientiem. • Risināt problēmas. • Pārzināt uzvedības ētikas principus un kritērijus. • Vadīt padotos. • Izprast komandas veidošanas principus. • Plānot savu un padoto darbu. • Veidot lietišķas attiecības. • Sagatavot informāciju (verbāli / rakstiski) • Analizēt informāciju. • Lietot biroja tehniku.

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Lietošana
Vispārīgās zināšanas			
Latviešu valoda			
Svešvaloda (angļu/vācu/krievu)			
Matemātika			
Fizika			
Ķīmija			
Tehniskā grafika			
Saskarsmes mācība			
Uzņēmējdarbība			
Grāmatvedība			
Speciālās zināšanas			
Meža ekoloģija			
Mērniecība			
Koksnes mācība un prečzinība			
Informātika un nozares informātika			
Meža likumdošana un tiesību pamati			
Darba aizsardzība			
Mežsaimniecības ekonomika			
Meža selekcija			
Meža atjaunošana			
Meža aizsardzība			
Meža meteoroloģija un piroloģija			
Meža blakusizmantošana			
Vides aizsardzība			
Mežkopība			
Meža taksācija			
Meža botānika (ar augu fizioloģijas pamatiem)			
Dendroloģija			
Meža augsnes			
Meža darbu mehanizācija			
Meža apsaimniekošana			
Medību saimniecība			
Meža izmantošana			
Mežierīcība			
Ainavu veidošana			
Sugu un biotopu aizsardzība			
Motorinstrumenti			
Meža tehnika			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Dace Pelēce - Rīgas Domes Īpašuma departamenta Meža pārvaldes Daugavas mežniecība, mežsargs;
- Andris Jurevskis - VAS "LVM" Darba aizsardzības un ugunsdrošības speciālists;
- Andrejs Cunskis - Latvijas mežizstrādātāju savienība, prezidents;
- Rudīte Kušķe - Valsts meža dienests, daļas vadītāja vietniece.

Profesijas standarta eksperti:

- Rita Benta - Valsts Meža Dienests, Mežsaimniecības un meža resursu daļas vadītāja;
- Jānis Mārciņš - Latvijas Kokapstrādes uzņēmēju un eksportētāju asociācija, izpilddirektors;
- Gunārs Dišlers - Valsts Meža Dienests, Ogres VM, virsmežzinis.

Konsultanti:

- Ilze Silamiķe - ZM Meža politikas departaments, direktora vietniece;
- Liene Ģērmane - ZM Meža politikas departamenta stratēģijas nodaļa, vecākā referente.